

HE 189/2025 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Petri Virolainen



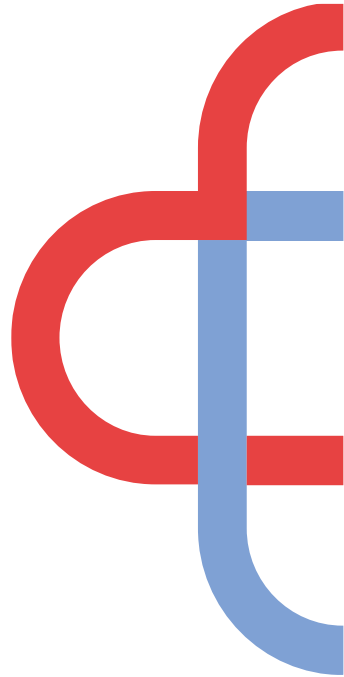
Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

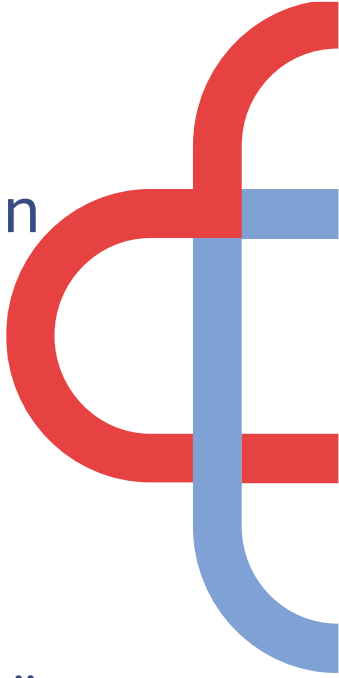


- Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä muutettaisiin väliaikaisesti siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät vuoden 2027 tai vuoden 2028 loppuun mennessä ja investointisuunnitelman toimittamisen määräajan siirtämistä vuoden lopusta toukokuun loppuun
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue kannattaa muutoksia, ja pitää alijäämän kattamisen määräajan jatkamista välttämättömänä toiminnan häiriöttömän jatkuvuuden ja lakisääteisten palvelujen turvaamisen näkökulmasta
 - Alijäämän kattaminen ei voi tapahtua vaarantamalla perustuslain 19 §:n mukaisia palveluja
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue toteaa, että ilman määräajan jatkamista alijäämän kattaminen edellyttäisi sellaisia palvelutason leikkauksia, jotka olisivat ristiriidassa alueen väestön perusoikeuksien toteutumista turvaavien velvoitteiden kanssa



- Hyvinvointialueet ovat käynnistäneet toimintansa keskenään hyvin erilaisista lähtökohdista
- Alkuasetelma on vaikuttanut merkittävästi sekä syntyneisiin muutokustannuksiin että mahdollisuuksiin sopeuttaa toimintaa
- Hyvinvointialueiden talouden eriytymiseen liittyy useita tekijöitä, kuten palvelutaso ennen uudistusta, kunnilta tai kuntayhtymistä siirtyneiden kustannusten rakenne, palkkaharmonisoinnin toteuttaminen sekä järjestelmien yhtenäistämisen aiheuttamat muutokustannukset
- Näistä syistä nykyinen ali- ja ylijäämän taso ei yksinään kuvaa talouden tasapainottamisen tai palvelujen järjestämisen onnistumista eikä myöskään ennakoi tulevien vuosien tarpeita.
- Arviointi edellyttää laajempaa kokonaisuuden sekä syy-seuraus suhteiden ymmärtämistä.
- Päijät-Hämeessä on lähtökohtaisesti ollut merkittävä investointi- ja palveluvelka, jonka korjaaminen on edellyttänyt lisäresursointia





- Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle vuosina 2023–2025 osoitettu rahoitus ei ole ollut THL:n laskeman laskennallisen tarveperusteisen arvion mukainen
 - Rahoitus on jäänyt tiedetysti toteutuneita kustannuksia pienemmäksi
 - Muun kuin alijäämäisen tuloksen tekeminen olisi edellyttänyt tarvetta vähäisempää palveluntarjontaa
- Rahoituksen korjaantuessa Päijät-Hämeen hyvinvointialue on jo laatinut talouden tasapainottamissuunnitelman, mikä tähtää realistisesti alijäämän kattamiseen vuoden 2028 loppuun mennessä
- Arviointimenettelyn käynnistämisen lykkääminen jatkoajan ajaksi tukee alueiden itsehallintoa ja alueen omien toimenpiteiden suorittamista
- Palvelutarpeen kasvu ja heikentävä henkilöstön saatavuus edellyttää vaikuttavuuden ja teknologian hyväksikäytön parantamista, mikä ei ole saavutettavissa Päijät-Hämeessä ilman alijäämän kattamisen lisäaikaa

